

INFORMATIENOTA VOOR DE RAAD

Nummer: 24

Portefeuille: Burgemeester
Programma: 1 Veiligheid
Taakveld: 1.2 Openbare orde en veiligheid

Datum 19 januari 2021

Onderwerp: Veiligheidsbeeld 2020 en politiecijfers Lelystad

DE RAAD NEEMT KENNIS VAN DE POLITIECIJFERS 2020

Inleiding

De maandelijkse misdaadcijfers in Lelystad worden besproken in diverse veiligheidsoverleggen met de burgemeester. Begin januari zijn de politiecijfers over de veiligheid in Lelystad in 2020 binnengekomen. Het is goed om dit soort cijfers periodiek te delen met de gemeenteraad. Het veiligheidsbeleid is immers van de raad, aangezien de gemeenteraad elke vier jaar het integraal veiligheidsplan (IVP) vaststelt. De politiecijfers zijn een belangrijke graadmeter van de veiligheid in Lelystad.

In december 2020 heeft het college het nieuwe uitvoeringsprogramma veiligheid 2021-2022 vastgesteld. In dat plan is al rekening gehouden met de ontwikkelingen van de politiecijfers in Lelystad. Vanzelfsprekend drukt Corona ook zijn stempel op de ontwikkeling van de geprioriteerde veiligheidsthema's. Zo is het aantal meldingen van jongerenoverlast flink gestegen. Jongeren konden niet naar school en sport en in combinatie met het thuiswerken zorgde dat voor meer ervaren overlast en een verhoging van de meldingen. Aan de andere kant zijn de woninginbraken gedaald, mede doordat bewoners meer thuis zijn.

Kernboodschap

Het aantal misdrijven is met 6% gedaald ten opzichte van 2019. Opvallende dalers zijn het aantal autokraken (-54%) en woninginbraken (-13%). Tegelijkertijd was er sprake van een forse stijging van het aantal meldingen van jongerenoverlast (+77%) en overlast door personen met verward gedrag (+37%), net als in andere gemeenten in Midden Nederland. Ook het aantal fraudezaken is gestegen (+54%), mede door de stijging van oplichting via internet (online handel).

Vervolg

Bij tussentijdse negatieve ontwikkelingen op gebied van veiligheid, criminaliteit en misdaad wordt de raad geïnformeerd. Bij geen bijzonderheden wordt begin volgend jaar teruggeblikt op 2021.

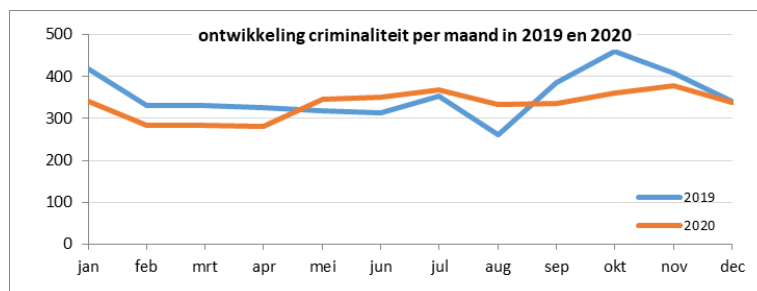
BIJLAGEN

Op de volgende bladzijden staat het Veiligheidsbeeld 2020.

Veiligheidsbeeld 2020 Lelystad

In 2020 is het totaal aantal geregistreerde misdrijven in de gemeente Lelystad met -6% gedaald; iets gunstiger dan de gemiddelde ontwikkeling in de regio (-3%).

- Opvallende dalers zijn het aantal autokraak (-54%) en drugshandel/-vervaardiging/-bezit (-39%). Ook de dalende trend in woninginbraken zet zich door (-13%).
- Incidenten jongerenoverlast (+77%) en overlast door personen met verward gedrag (+37%) stijgen, net als het regionaal gemiddelde. Het aantal fraudezaken is gestegen (+54%), een iets sterkere stijging dan het regionaal gemiddelde.

	2017	2018	2019	2020	ontwikkeling 2020 tov 2019, gemeente	ontwikkeling 2020 tov 2019, regio MNL	ontwikkeling 2020 tov 2019, per 6-maands periode	
							januari t/m juni	juli t/m december
criminaliteit totaal	4176	4045	4243	3996	- 6%	- 3%	- 7%	- 4%
Misdrijven met grote impact								
woninginbraken	316	247	206	179	- 13%	- 17%	- 31%	+ 3%
woninginbraak: geslaagd	210	147	125	117	- 6%	- 16%	- 25%	+ 11%
woninginbraak: pogingen	106	100	81	62	- 23%	- 19%	- 41%	- 9%
geweld: totaal	563	554	537	534	- 1%	- 4%	- 1%	- 0%
...waarvan zeden	35	36	32	28	- 13%	- 1%	- 35%	+ 25%
...waarvan straatroof	18	13	28	22	- 21%	+ 10%	- 20%	- 23%
...waarvan overval	14	9	10	8	- 20%	+ 13%	- 57%	+ 67%
...waarvan openlijk geweld	21	33	25	19	- 24%	- 23%	+ 8%	- 54%
...waarvan bedreiging	156	164	165	170	+ 3%	+ 3%	+ 15%	- 7%
...waarvan mishandeling	307	289	261	270	+ 3%	- 9%	- 1%	+ 8%
... waarvan overig	12	10	16	17	+ 6%	- 8%	+ 10%	0%
huiselijk geweld	129	114	91	93	+ 2%	- 9%	+ 5%	0%
Veel voorkomende criminaliteit								
autokraak	305	228	330	152	- 54%	- 16%	- 70%	- 39%
brom-,snor-,fietsdiefstal	279	308	318	282	- 11%	+ 1%	- 11%	- 11%
vernielingen	414	469	466	414	- 11%	- 5%	- 13%	- 10%
zakkenrollen	47	23	23	30	+ 30%	- 42%	- 21%	+ 111%
inbraak/ diefstal bedrijf en instelling	157	116	131	128	- 2%	- 11%	- 33%	+ 26%
winkeldiefstal	399	354	339	320	- 6%	- 6%	- 27%	+ 19%
Overig								
fraude totaal	318	364	416	639	+ 54%	+ 49%	+ 62%	+ 47%
... waarvan: online handel	188	201	263	308	+ 17%	+ 16%	+ 41%	+ 1%
wapenhandel en/ of bezit	32	29	40	54	+ 35%	+ 3%	+ 9%	+ 67%
drugshandel,-vervaardiging,-bezit	91	134	144	88	- 39%	- 15%	- 41%	- 36%
incidenten jongerenoverlast	488	430	342	605	+ 77%	+ 72%	+ 51%	+ 108%
overlast pers. met verward gedrag	647	523	487	668	+ 37%	+ 21%	+ 52%	+ 25%
ongevallen op de weg	689	682	696	609	- 13%	- 12%	- 15%	- 10%

Toelichting

- De **aangiftebereidheid** is over de jaren heen een vrij stabiel gegeven gebleken. In Midden-Nederland is de trend: 31% in 2013, 28% in 2014, 24% in 2015, 25% in 2016, 24% in 2017 en 24% in 2019.
- Wat een trend lijkt te zijn is een verschuiving over de jaren heen, van de meer zichtbare criminaliteitsvormen als woning- en bedrijfsinbraken, autokraken en fietsdiefstallen etc. (aangifte-criminaliteit), naar minder zichtbare, ondermijnende vormen van criminaliteit, zoals fraude, witwassen maar ook **cybercriminaliteit**. Dit is al meegenomen in het uitvoeringsplan veiligheid voor 2021-2022.
- Het thema **ondermijning** laat zich nog onvoldoende vertalen in de cijfers. Het gaat vaak om delicten waarin niet één persoon, maar de maatschappij het slachtoffer is (bijvoorbeeld drugshandel), of er is een lage aangiftebereidheid vanwege angst voor represailles. In Lelystad is dit ondervangen door onder meer een lokaal ondermijningsbeeld op te stellen en andere onderzoeken uit te voeren.
- In Lelystad is het aantal delicten rond wapenhandel en **wapenbezit** gestegen van 40 naar 54. In de meeste gevallen gaat het echter op wapenbezit, en met name messen. De aanpak van messenbezit onder scholieren maakt overigens al deel uit van de prioriteit jeugd en veiligheid en maakt onder andere deel uit van het project Veiligheid in school.
- Net als in veel andere gemeenten is ook het aantal fraudezaken fors gestegen (+54%), met name vanwege **oplichting via internet**. Fraude totaal betreft het totaal aantal geregistreerde misdrijven van horizontale fraude (tussen burgers, bedrijfsleven en financiële instellingen) en verticale fraude (tussen burgers en de overheid) en in 2020 overal gestegen. Onder Fraude online handel wordt fraude verstaan bij het online aanschaffen van producten op online handelsplaatsen zoals Marktplaats.nl of webwinkels en is met +17% gestegen. Er wordt (stelselmatig) niet betaald of geleverd.
- Het aantal **overvallen** in Lelystad is laag (acht overvallen in 2020), maar de impact is groot. In het veiligheidsplan van de gemeente wordt ook onderscheid gemaakt tussen delicten die vaak voorkomen (fietsdiefstal) en delicten die een hoge ernstscore hebben.
- Zie onderstaande grafiek: de veiligheidscijfers per kwartaal, vanaf 2015 tot en met 2020. Goed te zien is dat er een **dalende trendlijn is voor de totale criminaliteit in Lelystad**. De piek van het vierde kwartaal in 2019 werd veroorzaakt door een tijdelijke stijging in het aantal autokraken en een stijging van het aantal 'online handel' fraudegevallen. Vanaf september 2019 is dat aantal sterk gaan stijgen.

